

In the evening the eye
On the Concertgebow
full of women in fine
On the banks of the Rhine
A chess board
Schubert's Erlkönig

Hanneke Eggels

Nieuwsbrief Hanneke Eggels – maart 2020

Polemische schrijfsters

Wat is eigenlijk een polemiek? (van het [Griekse](#) woord $\pi\acute{o}\lambda\epsilon\mu\acute{\epsilon}\omega$ $\rho\acute{o}\lambda\epsilon\mu\acute{o}$, dat oorlog voeren betekent) Het is een openlijk gevoerde pennenstrijd, die zich vaak afspeelt tussen vakgenoten. Polemieken komen voort uit conflicterende [standpunten](#) die opponenten [betogen](#). Een polemiek kan zich manifesteren in elkaar opvolgende artikelen in tijdschriften of kranten, maar ook in boeken, op [internetfora](#) of in [weblogs](#).

In 1988 wijst Nobelprijswinnares Literatuur *Doris Lessing* op vrouwen die oorlog voeren, niet met de pen, maar in het echt, als zij schrijft in *‘De wind waait onze woorden weg. Berichten over het Afghaans verzet’*

”Er is een traditie van vrouwelijke krijgers in Afghanistan. Zo was er bijvoorbeeld een die Malawi heette. Zij is een heldin voor wie overal monumenten zijn opgericht, meisjes worden naar haar genoemd.”

(Hanneke Eggels. *Rapiarium, Lezen met de pen*. p. 107).

Als tweede sekse

Polemische schrijfsters zijn me dunkt meestal gay of cabaretière en/of voeren ondanks hun bevochten onafhankelijkheid geen openlijk gender-neutrale internationale pennenstrijd, maar versluieren zich - beducht als zij zijn voor kreng of heks uitgemaakt te worden - met een beschermende terminologie als dichters, briefschrijvers, denkers, filosofen. Rebels en toch beminnelijk.

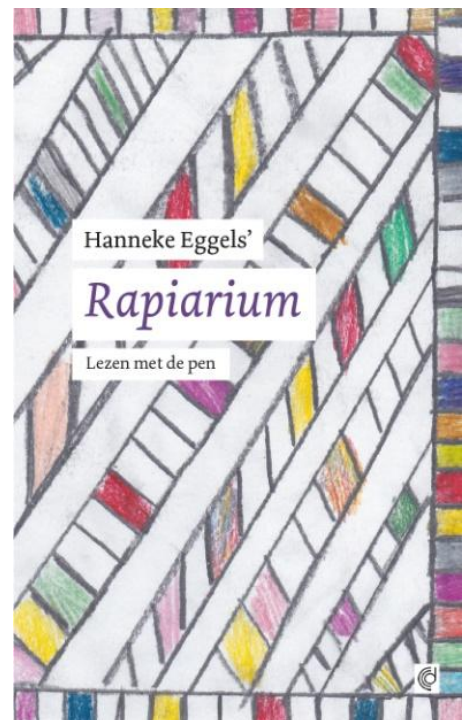
Simone de Beauvoir:

“Een man die mijn gelijke wilde zijn, moest wel enigszins beter zijn dan ik.”

(Ibid. *Rapiarium. Lezen met de pen*, p. 44).

Over knaleffecten, soufflé’s en vaste sterren

Arthur Schopenhauer in *‘Er is geen vrouw die deugt’*. Over boeken, stijl en schrijvers.

“Schrijvers kan men indelen in vallende sterren, planeten en vaste sterren. Eerstgenoemden zorgen voor de korte knaleffecten: men is verrast, roept ‘Kijk daar eens!’ en voorgoed zijn ze verdwenen.

Afbeelding A. Schopenhauer 1814.

De tweede groep, dus de dwaal- of zwerfsterren, duren niet veel langer. Ze schitteren, hoewel alleen door hun nabijheid, vaak feller dan de vaste sterren en worden door leken daarmee verwisseld. Maar ook zij moeten weldra plaats maken, hebben bovendien geen eigen licht en slechts een invloed die beperkt blijft tot hun baan- of tijdgenoten. Ze zwerven en veranderen, hebben een omlooptijd van een paar jaren en dan is het gebeurd.

Alleen de derde groep is onveranderlijk, hebben een vast plaats aan het firmament, hebben eigen licht en een invloed die constant is, terwijl ze hun uiterlijk niet door de verandering van ons standpunt veranderen. Wegens de hoogte van hun positie heeft hun licht meestal vele jaren nodig, voordat het door de aardbewoners waargenomen wordt.”

A. Schopenhauer: *Er is geen vrouw die deugd*. Vert. Wim Raven 1994. In: Hanneke Eggels: *Rapiarium. Lezen met de pen*. p. 34.

Down to earth

.Amor mundi

her love of the world
as it is as it was or
as we get it after all

banality of evil

swings with the will
to belong to some
kind of community

her reality is the right
to have rights amor
mundi no gadget

of enlightenment
in the cigarettes
of Hannah Arendt

©Hanneke Eggels

Amor mundi

haar liefde voor de wereld
zoals ze is zoals ze was of
die ons toevalt na alle

banaliteit van kwaad

beweegt met de wil
om bij een soort
gemeenschap te horen

haar waarheid is het
recht op rechten amor
mundi geen speeltje

van verlichting
in de sigaretten
van Hannah Arendt

©Hanneke Eggels

Noot:

The banality of evil: Bio-documentaire door *Margarethe von Trotta* (2013) naar een boek van de controversiële Duits-Joodse filosoof *Hannah Arendt* over het Eichmanproces: *The banality of evil*. 1963.
Amor mundi: Hannah Arendts politieke fenomenologie van de wereld. Haar major opus handelt erover dat je van de wereld houdt zoals ze is, inclusief al het kwaad en lijden. *Hannah Arendt* was een zware roker.

In: Hanneke Eggels: *Nice. Gedichten/Poetry*. Cour de Culture 2017, p.36-37.

De actualiteit van Hannah Arendt.

29 april t/m 3 mei 2020 Internationale School voor Wijsbegeerte, Leusden. (ISVW)

Tijdens herdenking 250 jr. Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. In de professorenbankjes van het Groot Auditorium Universiteit Leiden met cultuurhistoricus Thomas von der Dunk.

©foto: Prof.Dr. Els Ruijsendaal.

Mijn essay *'Nederlandse literatuur is veel te braaf'* over 'Nobelprijswaardige schrijvers die vechten tegen regime of dogma. Nederlandse schrijvers hebben die moed niet'. *Zie integrale tekst onder*. Stond in 2016 in NRC en werd *'Essay van de week'*. Verkozen door Frits Spits in radioprogramma *Taalstaat*.

Kosmos van een filosoof – of soufflé van de CPNB?

Ik schrijf en publiceer zonder me veel te bekommeren om de oplage. Dwarsligger. Ik polemiseer tegen alles wat mijn onafhankelijkheid bedreigt: Marketing, doelgroepen, bestsellerslijstjes, verkoopcijfers, orakelende babbelaars. Mijn rebelse auteursuitgeverij **Cour de Culture** is *internationaal, prikkelend, geleerd* en geeft geen bestsellers en kookboeken uit. Krijgt geen kaartjes voor het boekenbal van de Commerciële Propaganda van het Nederlandse Boek. Uitgever Geert van Oorschot verkocht van essayist Menno ter Braaks' *'Politicus zonder Partij'* in het jaar van verschijnen welgeteld 1 exemplaar en het verhaal gaat dat de uitgever nog steeds exemplaren van diens *Werk Verzameld* op de treden van de trap heeft liggen. Gewoon, omdat dat er moest zijn. Menno ter Braak is voor mij een vaste ster uit Schopenhauers 3e categorie. Mijn doctoraalscriptie was getiteld: *Menno ter Braak. Een existentialist?*

Soufflé is een gerecht uit de Franse keuken. Het bestaat uit een basis van geklopt eiwit waar verschillende ingrediënten aan worden toegevoegd, en vervolgens geklopt eiwit. Het geheel wordt in de oven gebakken. Het eiwit zorgt ervoor dat het geheel in volume toeneemt en zeer luchtig wordt. [Wikipedia](#)
Plaats van herkomst: Frankrijk

Nederlandse literatuur is veel te braaf

Nobelprijswaardige schrijvers vechten tegen regime of dogma. Nederlandse auteurs hebben die moed niet, stelt Hanneke Eggels.

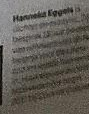
En deert dusgenstaat de secretaris van het Nobelcomité voor de Literatuur weer die perronier voor de nakop. Deuren in Stockholm. Hij zal de 11de winnaar bekendmaken. Ik hoop mijn ogen wijd gesloten. Voor het eerst een Nederlander? Die kans is klein, hebbaa. Is dat trouwaf?

Winston Churchill vind je al die factoren terug: moed, idealisme, literaire kwaliteit. Hij kreeg de prijs in 1953 voor zijn meesterchap in geschiedkundige en biografische beschrijving. Zijn welsprekendheid in de verdediging van waarden heeft hem daar bij.

De mare gaat dat wij in een politiek en economisch stabiel land leven, welvarend en te redon, en dat die omgiving geen urgente literatuur oplevert

hebben de moed niet om zaken van werkelijk belang aan de kaak te stellen, terwijl het Nobelcomité daar nu juist op aan staat. En zij die wel moed te cederen, zoals Thuy van Gogh, Pim Fortuyn en Ayaan Hirsi Ali, bouwden niet aan een literair oeuvre, maar prefeerden anderszins andere betreding. Wie van onze schrijvers nam eigenlijk een moedige standpunt in over onze koloniale oorlog in Nederlands-Indië? In België prikkelde David Van Reybrouck de geesten met zijn schurende Congo.

getrokken in het rapport 'Cultuur als kans' (maart 2010), een beleidsaankomst van het ministerie van Buitenlandse Zaken. In de tophoofdstuk van beste Nederlandse kunstenaars in het buitenland staat maar vier schrijvers: Goeke Naeffels (196), Herman Koch (17), Armin Greder (42) en Dick Bosman (22). Wie van hen schrijft in de geest van Alfred Nobel?

(foto boekpresentatie boekhandel Dominicanen Maastricht)

Veel leesplezier!

Hanneke Eggels

www.eggels.com

